

Шатайло Наталія Вікторівна,

кандидат педагогічних наук

завідувач кафедри методики викладання і змісту освіти

КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

м. Одеса, Україна

<https://orcid.org/0000-0003-4247-2391>

https://scholar.google.com/citations?view_op=list_works&hl=uk&user=BjV

TzuwAAAAJ

nvodesa@gmail.com

МЕРЕЖЕВІ ОСВІТЯНСЬКІ СПІЛЬНОТИ – ПЛАТФОРМА ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ ПЕДАГОГІВ ОДЕЩИНИ

Ключові слова: мережеві освітянські спільноти, Професійний стандарт вчителя, професійне зростання, учителі базової середньої освіти

Серед викликів сучасної освіти особливої актуальності набули питання сформованості професійної ідентичності учителя, індикаторами якої є низка компетентностей як комбінація знань, умінь, навичок, ставлень педагога, відображених у Професійному стандарті вчителя. Одним з вкрай важливих мотиваторів в контексті професійного зростання є об'єднання педагогічних працівників довкола вирішення нагальних проблем, котрі здебільшого обумовлені процесом реформування української освіти та потребують від них швидкого і гнучкого реагування на зміни.

Відтак, реалізація завдань науково-методичного супроводу фахового зростання педагогів Одещини спонукала співробітників кафедри методики викладання і змісту освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» до підтримки функціонування мережевих освітянських спільнот. Згуртування освітян у межах даного сучасного формату взаємодії дозволяє задовольняти їхні професійні потреби, ситуативно надавати/отримувати методичну допомогу, поширювати, апробувати, модифікувати педагогічний/цифровий інструментарій, результативні практики, взаємодіяти з колегами на засадах партнерства тощо.

Мережева спільнота в Енциклопедії Сучасної України визначається як група людей, котрі підтримують спілкування і здійснюють інтеракції за допомогою комп'ютерних локальних та глобальних мереж [2]. За визначенням О. Шашко професійною мережевою спільнотою є формальна або неформальна група об'єднаних спільними інтересами людей, котрі взаємодіють в єдиній предметній або проблемній професійній сфері в мережі [4, с. 161]. У віртуальному середовищі ОАНО функціонують регіональні мережеві освітянські спільноти вчителів-предметників закладів загальної середньої освіти, вчителів, які пілотують Державний стандарт базової середньої освіти, тренерів НУШ Одещини. Координатори освітніх галузей НУШ долучені до участі у мережевих спільнотах всеукраїнського рівня.

Необхідність побудови стратегії розвитку мережевих освітянських спільнот Одещини обумовлена вимогами Професійного стандарту вчителя, а саме позиціями діяльності, які комплексно наповнюють зміст професійної компетентності «Здатність до навчання впродовж життя» (трудова функція Д «Безперервний професійний розвиток»): «визначати умови та ресурси професійного розвитку; взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії)» [3, с. 9]. Означене потребує від педагогів зокрема обізнаності щодо «напрямів діяльності професійних спільнот і асоціацій вчителів» та застосування умінь і навичок «визначати ефективні форми взаємодії з професійними спільнотами» і активно долучатися до їх діяльності [3, с. 26].

Зауважимо, що мережеві спільноти вчителів Одещини, які викладають предмети різних освітніх галузей в межах їхнього фахового зростання покликані сприяти реалізації низки освітніх завдань, серед яких: визначення актуальних потреб педагогів щодо ресурсного забезпечення педагогічної діяльності; підтримка мотивації педагогів до розвитку професійних компетентностей; посилення цифрових компетенцій щодо використання у власній практиці поширених у спільноті матеріалів; усвідомлене дотримання норм академічної доброчесності; розвиток культури

мережевої взаємодії учасників спільноти; удосконалення умінь відбору та адаптації запропонованого учасниками спільноти педагогічного інструментарію відповідно до освітньої мети; удосконалення умінь застосування педагогічного інструментарію для моніторингу, об'єктивного оцінювання, аналізу результатів навчальної діяльності здобувачів освіти, зворотного зв'язку; здійснення педагогічної рефлексії щодо застосування компетентнісно орієнтованого методичного інструментарію у власній практиці.

Форматом спільноті у мережевих спільнотах є чат для інтерактивного письмового спілкування, взаємодії, між учасниками у Viber-спільнотах, онлайн-дошці Padlet. Мережування (нетворкінг) учасників спільноти здійснюється з метою знайомства з дієвим дидактичним, цифровим інструментарієм, практиками розвитку креативності, критичного мислення, емоційного інтелекту, самозарадності, навичок комунікації та співпраці, партнерської взаємодії усіх учасників освітнього процесу тощо.

Робота постійно діючих нетворкінг-просторів учителів базової середньої освіти Одещини значно активізується напередодні, під час та після проведення освітніх івентів у віртуальному просторі Академії. Так, зокрема в означені терміни у спільноті поширюється інформація про проведення дискусійних просторів, практичних інтенсивів, педагогічних студій для педагогів; надаються рекомендації щодо використання кращих практик; здійснюється пошук особистісних та спільних професійних ресурсів, спрямовується увага на можливість участі у освітніх івентах, тренінгах з особистісного розвитку, майстер-класах, вебінарах, дискусіях, активностях, зустрічах з лідерами думок.

Залученості освітян Одещини до власного професійного розвитку сприяє не лише безпосередня участь у діяльності мережевих спільнот, а й навчання на курсах підвищення кваліфікації відповідного спрямування на базі ОАНО. Так під час опанування змісту курсів «Особиста навчальна мережа: створюємо разом», «Інтеграція навчання: цінності, компетентності, практики» слухачі мають можливість практикуватися у створенні

та модифікації особистої професійної мережі; використанні соціальних медіа та технологій для розробки спільних професійних проєктів; апробації форматів організації освітніх спільнот (груп, блогів, каналів); застосуванні інструментарію підтримки та мотивації в процесі інтеграції спільнот тощо.

Спільна діяльність у межах роботи регіональних мережевих спільнот педагогів допомагає учасникам у самопізнанні, подоланні труднощів та адаптації до нестабільних умов сьогодення, віднайденні відновлювальних механізмів для власного організму, знаходження балансу між докладеними зусиллями та отриманим результатом, зануренні у робочий процес, сфокусованості на поточних задачах, плануванні довгострокових справ, пошуку задоволеності, радості, натхнення у повсякденні, зміцненні впевненості у власній компетентності. Загалом педагоги починають виокремлювати у власній професійній діяльності чинники, які їх мотивують або демотивують та усвідомлено здійснювати екологічний вибір між ними. Окреслені позиції є запорукою якісних змін у професійній діяльності педагогів, підтверджують цінність їхньої педагогічної праці, дозволяють зосередитись на максимальному розкритті інтелектуального, інноваційного творчого потенціалу особистості.

Список використаних джерел

1. Левченко Ф. Г. Мережеві педагогічні спільноти як інструментарій професійного розвитку вчителя до формування ключових компетентностей учнів. *Le tendenze e modelli di sviluppo della ricerche scientifici*. Tomo 2. *Збірник наукових праць ЛОГОС*. Roma, Italia. 2020. С. 100–102. URL : <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/logos/article/view/1328/1343> (дата звернення: 15.04.2024).
2. Мережева спільнота / Н. Б. Отрешко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. URL : <https://esu.com.ua/article-66566> (дата звернення: 10.04.2024).
3. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». URL : https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/266-nakaz_2736.pdf (дата звернення: 16.04.2024).

4. Шашко В.О. Професійні мережеві спільноти як інструмент розвитку професійної компетентності, забезпечення якості та безперервності професійної освіти. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. Випуск 10. Ч. 4. Херсон, 2015. С. 160–163. URL : http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_13/economic_13_1.pdf (дата звернення: 16.04.2024).

Nataliia Shatailo,

Candidate of Pedagogical Sciences,

Head of the Department of teaching methods and content of education Odesa

Odessa Regional Academy of In-Service Education,

Odesa, Ukraine

**NETWORK EDUCATIONAL COMMUNITIES – A
PLATFORM FOR THE PROFESSIONAL GROWTH OF
TEACHERS IN ODESCHINA**

Key words: network educational communities, Professional teacher standard, professional growth, teachers of basic secondary education